

Lühike juhatus aegmõõtumisest.

(Copetus.)

Gaussamaa ewangeliumi usulised riigid võtsivad Gregoriani aegarvu parandamist vast aastal 1700 jaoks, nõnda et pärast 18. Veebruari ükssteiskümme pāwa forraga mahakustutati, ja 19. Veebruari asemel 1. Märt. kirjutati. Aga lihawete pühade arvamisel, mis Gregoriani kalender kunde arwu järel rehkendab, võtsid ewangeliumi usulised tähetundjate (Astronomide) määramise viisi pruugiks. Et nüüd sellelabi paikades, kus ewangeliumi uju ja katoligi rahwas üheskoos elas, aga nende Kristuse ülestõusmise püha mite ühel aadal ei peetud, segadusi tuli, sellepärast tegi kuulus Preisi funingas Briidris II. aastal 1775 seadust, et ewangeliumi usuline rahwas Katoligi usulistega lihawete pühade aega ühel viisil pidid rehkendama: Lihawete pühad peavad üht wana seadust mõõda, mis kiriku ülemad Nitaa linnaas teinud, ita pärast fewadist põõripääwa ühel pühapääl pühitsetud saama. Ja lihawete pühapääwaks peab se olema, mis pärast fewadise põõripääwa eümeise täiskuu järel tuleb. Juhtub nimetatud täiskuu ühe pühapääwa peale, siis ei tohita teda mite lihawete täiskuiks ehk lihawete raeats panna, waid lihawete pühitsetakse vast nädal hiljemine.

Aga veel sellegi kirju tehningiga ei saada igaford läbi, waid lihawete pühade aeg võib viimaks kaa sellepärast muutmist leida, fui ta Juudarahwa Pasa-pühadega fofu juhtub.

Muumi kitsuse pärast pidime minewal aastal kolm pāawa enne jõulut jutu lõpetama, mis meile tagajärel mitmelt poolt laia laitust faela peale toonud. „Miks-pärast” — kutsuvad mõned — „raissate aega ja ruumi tühja aejadega, mis meie lugeda ega suulda ei tahă? Teie lorisete koolides, talumaade osimisest, majapidamisest ja sarnastest, kellega kalendril midagi tegemist ei ole, sedes kes talukohta endale osta himustab, se saab teie juhatamiseta läbi, nõnda fui meie koolist igale poole wölkisse asutada, fui ta haffime, ehk nende piudust leiakfime. Meil on palju ligemaid tallitusi fui neid, eimesi peame warem forrale toimetama, pärast jääb koolide asutamiseks ita aega veel füllalt. Õtelge isé, fad fool täidab kõhtu, annab riideid selga, ehk fosutab rahastot? Tema ei toimeta neist kolmest ühteainust, waid fulutab wanemaid pealegi, kes oma lapsi koolis lasewad wedeleda, senni fui nemad fodu tarblifu tööd wölkivad teha. Meie igapäädvane majapidamine ja poldude harimine on meile isa isade põlwest juba tutuwad, meie oskame neist enam fui teiesugused, kes ehk veel ial fät adra ega wifati fulge ei ole pannud. Jutustagem parem jäherduvi asju, mis igaüks rõõmuga loeks ja suuleks.” Teised lütfawad meile süüks, et mõisnikude poolt peame seisma ja sellelabi rahva õnne ja tulu filmast fautama. — Kolmas jagu fijendab: „Else tõutatud pulmapidu ei kungi meie teise tänawu, teie tahtsite neist pikemalt kõneleda ja peate oma tõutust täitma!